GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 83.

W ŚRODĘ DNIA 17. PAŹDZIERNIKA 1810.

W niedzielę d. 14 Października, iako w rocznicę zawartego w Wiedniu traktatu pokoiu, odprawione zoſtało w kościele katedralnym przy aſsyſtencyi cechow z chorągwiami uroczyſte nabożeńſtwo i *Te Deum* przez JW. Biskupa Krakowskiego, na którym znaydowały ſię wszyſtkie cywilne i woyskowe władze i mnogość ludu. Woysko z łogi tuteyszey tak piechota, iako i jazda ſtało w Grodzkiey ulicy w paradzie, a po skończonem nabożeńſtwie udało ſię w rynek i przeciągnęło około JW. Dowodzącego tu Jenerała Begańskiego. JW. Biskup dał tego dnia wielki obiad.

Obecny tu JW. Miniſter Skarbu Węgleński, chciał aby pamiętny ten dzień dla każdego Polaka, ſtanowił razem nową epokę dla mieszkańcow Krakowa; rozkazał bowiem, aby wyrok naylepszego z Monarchow, nadaiący łaskawie wolność handlu miaſtu Krakowowi, był w tym dniu uroczyście ogłoszony. Po godzinie 5 po południu JW. Hrabia Stanisław Wodzicki, Prefekt Departamentu Krakowskiego, zaszedł z Radcami prefektury, Jeneralnym Sekretarzem i Podprefektem, na ratusz, gdzie zaſtał zgromadzony magiſtrat, kupcow i rzemieślnikow, i poſtąpił w mowie, w którey zachęcał kupcow, aby odpowiadaiąc dobroczynnym zamiarom Monarchy, swoie handlowe spekulacye ku dobru kraiu kierowali, a nietylko klaſsie fabrykantow i rzemieślnikow zawady nie ſtawiali, ale owszem użyli związkow, iakie maią z zagranicą, do sprowadzenia ich do Krakowa dla wyrabiania kraiowych płodow, ogłoſił wolność handlu, w obecności JJWW. Prezesow Trybunałow Kryminalnego i Cywilnego, wielu innych urzędnikow, osób cywilnego i woyskowego ſtanu, którzy tey uroczyſtości raczyli bydź przytomni, odczytaniem wyroku Nayiaśnieyszego Pana i zapisaniem aktu ogłoszenia, poczem kilkokrotne okrzyki: "Niech żyie Nayiaśnieyszy Pan!" naſtąpiły. W. Walenty Bartch, zaſtępca prezydenta miaſta, wyraził w imieniu mieszkańcow w krotkiey mowie Monarsze uczucia wdzięczności za nadane im dobrodzieyſtwo. Herold konny ogłoſił przy pochodniach i okrzykach: "Niech żyie Nayiaśnieyszy Fryderyk Auguſt!" wyrok Nayiaśnieyszego Pana w 4 rogach rynku, po przedmieściach i w Podgorzu.

Miaſto Krakow dało d. 16 z powodu bytności JW. Miniſtra Skarbu wieczorną zabawę w sukiennicach przy pięknem oświeceniu całego tego gmachu i liczney orkieſtrze,

któr JW. Minister obecnością swoią zaszczycić raczył i długo po północy się przeciągnęła.

Dokończenie Wyroku Nayiaśnieyszego Pana względem Urządzenia Administracyi żywności dla Woysk Xięstwa Warszawskiego.

Podległość, sprawowania się i promocya.

Art. 78. Zalecamy starszym emplojowanym, aby utrzymywali podległość stopniowaniem, i czuwali nad dokładnem wykonaniem tego, co każdemu emplojowanemu względem służby iest przepisane. Wszyscy ci którzy w tey służbie dotąd dali dowody pilnego pełnienia powinności, dobrego postępowania i uczciwości, maią pierwszeństwo do Awansu w służbie magazynowey.

Karność.

Art. 79. Za wykroczenia pomnieysze emplojowani aresztem, a Pod-emplojowani więzieniem przez dzień ieden, ukaranemi bydź maią. Kara na wykroczenia pomnieysze postanowiona, przy wykroczeniach znacznieyszych będzie podwoiona, i nawet kiedy okoliczności tego wymagać będą, więzieniem dwotygodniowem, suspensą lub oddaleniem zaostrzoną. Występki znacznieysze maią bydź doniesione do Sądu woyskowego, i tam podług praw woyskowych osądzone; na kary wyżey ustanowione, wyiąwszy suspensyą lub uchylenie od obowiązków, które tylko sam Minister Woyny mocen iest stanowić, każdy starszy Urzędnik niższych skarać ma prawo, pod warunkiem iednak zdania sprawy z tego Kommissarzowi woiennemu, dozor nad służbą maiącemu. Kommissarze Ordonatorowie i Kommissarze woienni, równie skazać mogą na powyższe kary wszystkie osoby należące do służby, a to na mocy władzy zwierzchniczey ustanowioney artykułami 7, 8 i 77 ninieyszey Ustawy.

Fałszowanie Lustracyi i kary w tey mierze przepisane.

Art. 80. Każdy człowiek nienależący do służby, i przekonany, że pod czas lustracyi stawił się iako należący do liczby emplojowanych lub pod-emplojowanych; ma bydź podług surowości praw woyskowych ukarany. Każdy emplojowany, który pobłażał temu podstępowi, lub większą ilość wpisał osób w kontrolle iak iest rzeczywista, oddany ma bydź pod Sąd woyskowy i iako zwodziciel Skarbu publicznego sądzony.

Dozor Inspektorow.

Art. 81. Inspektorowie, z naywiększą bacznością w swych obowiązkach iako też w dziennych rewizyach, czuwać maią nad tem:

1mo. Aby racye dystrybuowane, wagę, urządzeniem przepisaną trzymały.

2do. Aby produkta do służby użyte, w dobrym były gatunku.

3tio. Aby Xięgi rachunkowe, gotowe zawsze były do okazania;

4to. Nakoniec, aby ilości temi regestrami wykazane, w magazynie się znaydowały.

Dozor Kommissarzy Ordonatorow i Kommissarzy woiennych.

Art. 82. Kommissarze Ordonatorowie lub Kommissarze woienni, mocni są odwiedzać (gdy im się podoba) biorac rachunkow i magazyny, końcem utrzymywania szczególnego i wyższego dozoru, który do nich należy; winni są czynić wszystkie weryfikacye, które za potrzebne osądzą, i Xięgi sobie pokazywać każą, lecz te nigdy z biora Urzędnika żywności wyiść niepowinne; rozpoznawaią produkta, oraz emplojowanych i pod-emplojowanych, dla przeświadczenia się o ich licz-

bie zwoływaią. Przytem zdaią sprawę Ministrowi woyny, o polepszeniach, i odmianach, które za użyteczne poczytuią.

Obeyście się, z Dozorcą magazynowym przeświadczonym o przeniewierstwo.

Art. 83. Każdy Dozorca magazynu, przekonany o przeniewierzenie się w obowiązkach, bądź umnieyszaiąc miary lub wagi, Taryffami na każdą racyą oznaczoney, bądź powiększaiąc one przy odbieraniu produktow do magazynow, bądź w odmienieniu gatunku produktow; natychmiast ma bydź oddany pod Sąd woyskowy, aby wedle praw osądzonym został. Kommissarze woienni są odpowiedzialnemi za wykonanie tego artykułu.

Art. 84. Dyrekcya zacznie swoie urzędowanie, od d. 1 Września roku bieżącego.

Inwentarze produktow znayduiących się po magazynach po zeszłey Administracyi.

Art. 85. Przy ustanowieniu Dyrekcyi, zaleci Minister Woyny Kommissarzom woiennym, aby wspólnie z Prefektami lub od nich do tego umocowanemi, ułożyli niezwłocznie Inwentarz produktow i sprzętow będących w magazynach, iako też tych które dawniey Administracyi żywności były powierzone.

Władze, którym ma bydź przesłana expedycya takowych Inwentarzy.

Art. 86. Wydaną będzie iedna expedycya tego Inwentarza emplojowanemu w Dyrekcyi, na którego odpowiedzialność wciągnie się przychod produktow i sprzętow, a druga expedycya Prefektowi przesłale się, równie iedna Ministrowi Woyny i iedna Dyrektorowi Jeneralnemu, to iest: pierwszemu wręczona przez Kommissarza Ordonatora, a drugiemu przez Dozorcę magazynu, te zaś Inwentarze maią bydź w czterech exemplarzach podpisane przez Prefektow lub ich umocowanych, Kommissarzy woiennych, nowych Dozorcow i emplojowanych zeszłey Administracyi żywności.

Układanie nowych rachunkow do wpisywania znalezionych produktow w magazynach, stosownie do wspomnionego Inwentarza.

Art. 87. Każdy nowy Dozorca ułoży rachunek, w przychodzie którego umieści produkta i sprzęty Inwentarzem objęte. Kommissarze woienni, maiący zaświadczyć co kwartał rachunki przychodu i rozchodu tak w naturze i kom w pieniądzach, obowiązanemi są dochować tego artykułu, względem każdego Dozorcy. Regestra wspomnione powinny bydź liczbowane i parafowane, a wpisy codziennie bez przedziału, dopisu i skrobania robione.

Oddanie Dyrekcyi Akt i papierow po bywszey Kommissyi żywności zostałych.

Art. 88. Akta bywszey Kommissyi żywności i tyczące się Administracyi żywności, oddane będą pod dozor nowey Dyrekcyi. Osoby, które były umieszczone w bywszey Kommissyi żywności, lub trudniły się zarządzeniem magazynow i opatrzone w świadectwo dobrego sprawowania się, powinny mieć pierwszeństwo do wstępu w nowey Dyrekcyi.

Emplojowani i Podemplojowani nieobięci nową Organizacyą.

Art. 89. Emplojowani i Podemplojowani nieobięci nową Organizacyą, nie mogą aż po ich zastąpieniu, mieysc swych opuścić.

ORGANIZACYA
Na przypadek woyny.

Art. 90. W przypadku woyny, ma Władzę Minister woyny do użycia wszystkich

)2(

emplojowanych przy Dyrekcyi, których potrzebować będzie do Organizacyi służby przy armii. Ci emplojowani ciągle stosować się będą do urządzeń ninieyszego przepisu, w punktach tyczących się osób, dozoru, dystrybucyi i rachunkow.

Dopełnienie tey Naszey Woli, która przez Dziennik Praw ma bydź ogłoszona, Naszym Ministrom Spraw Wewnętrznych i Woyny zalecamy.

(Podp.) *Fryderyk August.*
(L.S.) przez Króla
Zgodno z oryginałem | *Minist. Sekr.* Stanu.
Felix Łubieński, *Stanisław Breza.*
Minister Sprawiedl. Zgodno z oryginałem
(L.S) *Minister Sekr. Stanu*
Ant. Joneman, Sekr. Jen. *Stanisław Breza.*

Z Paryża d. 28. Września.

Mowią, iż Senator Roederer mianowany iest administratorem W. Xięstwa Bergskiego.

Nayiaśnieysi Cesarstwo pojechali d. 25 przez Grosbois, gdzie trzymali nowo urodzonego syna Xcia Neufszatelskiemu do chrztu, i przez Melun do Fontainebleau.

Gwardya Cesarska dała ucztę dla legii Portugalskiey, która składa się z wyboru woyska Portugalskiego, a officerowie tey należą do pierwszych familiy w kraiu. Portugalczykowie tey legii pragną iak nayprędzey stanąć w Portugalii i bić Anglików.

Otworzona iuż z stała wodna kommunikacya między Paryżem i Antwerpią przez kanał St. Quentin. Naypierwszym wypadkiem nowey tey kommunikacyi będzie, iż spadnie cena węgli, które Paryż miewa z departamentow północnego i Jemappes.

Dziennik państwa opisując uroczystości d. 15 Sierpnia w Korfu, wyraża: "Między innemi była tam także wielka woyskowa parada, pod czas którey cała załoga wystąpiła. Cesarskie korpusy artyleryi, inżynierow i marynarki, 6ty i 14ty pułk liniiowey piechoty, pułk Włoski, batalion Isenburga, strzelcy wschodni i sieptinowy[?] pułk naylepiey się popisały. Potem czynił obroty dowodzony przez Pułkownika Minot pułk Albańczykow. Anglicy dowiedzą się z swych masztow lub od szpiegow (ieżeli ich pomiędzy nami maią) z rozpaczą, iż mury bronione od tak licznych i walecznych woysk, nie łatwe są do zdobycia, iż lud, okazuiący tak wiele miłości i wdzięczności do swego Monarchy, i podbity dobrodzieystwem iest nie do przekupienia i niewięźn[?]..,

W drukarni Cesarskiey w Paryżu wyszło pisemko o rozkładzie woysk państwa Francuzkiego do 1 Września 1810. Zawiera one w sobie dokładny poczet wszystkich Francuzkich, posiłkowych i obcych pułkow i korpusow w służbie Francuzkiey zostaiących; iako to:

1) *Piechota Francuzka*: 122 pułkow liniiowych Francuzkich, po 5 batalionow każdy (5ty zasobowy). Z tych iednak 23 podzielone zostały pomiędzy inne pułki i nie pozostało się iak 99. Z tych 99 znayduie się 51 w Hiszpanii i Portugalii, 5 w Neapolu, 11 w Włoszech i Toskanii, 4 w Illiryi, 5 w Hollandyi, 4 w obozie pod Boulogne, 12 w Niemczech, iako to dywizye Friant, Gudin i Morand; 32 pułkow lekkiey piechoty po 5 batalionow, z których 5 podzielone pomiędzy inne zostały. Pozostało się 27, z których znayduie się 15 w Hiszpanii, 6 w drodze tamże, 3 w Niemczech, 2 w Illiryi, 1 w Neapolu. 10 tymczasowych półbrygad po 3 bataliony, w drodze do Hiszpanii. 4 tymczasowe pułki, stanowiące drugą dywizyą tylney straży woyska w Hiszpanii. 7 posiłkowych batalionow woyska w Hiszpanii. 2) *Jazda Francuzka.* 2 Pułki ka:

rabinierow we Francyi; 14 pułkow kirysserow, z których 4 w Niemczech, 1 w Hiszpanii, reszta we Francyi; 30 pułkow dragonow, z których 25 w Hiszpanii, 5 we Włoszech; 28 pułkow strzelcow, z których 1 w Niemczech, 3 w Hollandyi, 2 w Neapolu, 3 we Włoszech, 9 w Hiszpanii, 2 w Illiryi, 1 przed Boulogne. 11 pułkow huzarow (11ty był dawniey Hollenderski,) z tych 6 w Hiszpanii, 1 we Włoszech, 1 w Hollandyi, 1 w Niemczech. Jeden tymczasowy pułk ciężkiey jazdy w Hiszpanii. 10 tymczasowych pułkow dragonii, po 5 i 8 kompaniy w Hiszpanii. Dwa tymczasowe pułki strzelcow po 5 kompaniy w Hiszpanii. 3) *Sprzymierzone woyska w Hiszpanii. Szwaycarskie*: 4 liniiowe pułki, 1 batalion Walizeyski, 1 batalion Neufszatelki z kompaniią artyleryi. *Włoskie*: 2 pułki lekkiey piechoty, 5 liniiowey piechoty, 2 szwadrony dragonii Napoleona, 2 szwadrony strzelcow, Królewskich, 1 pułk artyleryi pieszey (9 kompaniy) 1 kompania artyleryi konney; 5 kompaniy artyleryczných wozowcow. *Neapolitańskie*: 1 pułk lekkiey, 2 liniiowey piechoty, po dwa bataliony, 2 pułki strzelcow po dwa szwadrony. *Ligi Reńskiey*: 1 pułk Badeński i kompaniia artyleryi; 1 pułk Hessendarmstadtski i kompaniia artyleryi; 2 pułk piechoty Nassauskiey i 1 szwadron strzelcow; 3 pułki piechoty Saskiey; 1 pułk piechoty Wirchurskiey; 1 batalion Frankfortski; Waldek, Schwarzburg-Rudolfsstadt, Schwarzburg-Sondershausen, Lippe-Detmold, Lippe-Bükeburg i Reuss po iedney kompanii. *Xięstwa Warszawskiego*: 3 pułki piechoty, po 2 bataliony, 1 kompaniia artyleryi, 1 kompaniia saperow. *Hollenderskie*: 2 pułki liniiowey piechoty, po 2 bataliony, 1 szwadron huzarow, 2 kompaniie artyleryi, 1 kompaniia wozowcow artyleryi, 1 kompaniia minerow. *Westfalskie*: 3 pułki liniiowey piechoty, po 1 batalionie, 1 batalion lekkiey piechoty, 1 kompaniia artyleryi pieszey, 1 pułk strzelcow konnych (3 szwadrony). *Bergskie*: 3 pułki liniiowey piechoty, po 2 bataliony, 1 kompaniia artyleryi, wraz z wozowcami. Daley następuie artylerya, dwa korpusy nie liniiowe i cudzoziemskie, tudzież 39 legionow (59 szwadronow Cesarskiey żandarmeryi). Jest 6 naywyższych rewii dozorcow, 36 poddozorcow, 53 kommissarsy ordonatorow i 436 woyskowych kommissarzy.

Minister związkow zagranicznych poiechał do Fontainebleau. Dla Xcia Neufszatelskiego zamowiono tam także mieszkanie.

Dla lazaretow woyskowych wewnątrz kraiu nakazano zrobić znaczną ilość syropu cukrowego z winnych jagod.

Szwedzki Jeneralny konsul, P. Signeul, iedzie przodem przed Xsiem Pontekorwo do Szwecyi.

W nocy z 25 na 26 wyiechał Hrabia Metternich z Paryża na powrot do Wiednia.

Z Oerebro d. 26. Września.

Na onegdayszey nadzwyczayney kapitule orderow raczył J. K. Mość oświadczyć, iż d. 21 Sierpnia ieszcze mianował J. Królewiczowską mość Następcę tronu kawalerem Serafinskiego orderu, z prawem noszenia znakow mieczowego północney gwiazdy orderu i kawalerem W. krzyża mieczowego orderu. Na teyże kapitule mianowani łaskawie zostali komanderami mieczowego orderu jenerałowie majorowie, Baron Döbeln, Baron Sandels i Hrabia Rosen.

Z Schonen d. 1. Października.

Mowią, iż teraźnieyszy nasz Następca tronu mianowany został jeneralissimem woyskowey siły w Szwecyi, godność, iakiey od dawna w Szwecyi nie było.

Z Londynu, d. 17. Września.

(Z Monitora.)

Wczoray odebraliśmy prywatne listy z Peterzburga pod d. 23 Sierpnia. Obranie Bernadotte Następcą tronu Szwedzkiego sprawiło tam naizwyczayne wrażenie. Obawiano się tam powszechnie, aby rząd Francuzki nie żądał powrotu Finlandyi. W krótce oczekuią tam także zmiany w ministerium. Korpus z 15,000 ludzi złożony, który znaydował się iuż w drodze, dla zmocnienia woyska za Dunaiem Jenerała Hrabi Kamieńskiego, wstrzymany został. (*)

Rząd odebrał doniesienie o kapitulacyi Almeidy. Zdarzenie to nastąpiło z okropnego przypadku. Główny skład prochu wysadzony został na powietrze, przyczem 500 ludzi zginęło, a wiele było ranionych, pomiędzy któremi liczemy z żalem Jenerała Coxa. (**)

Słychać tu, iż woysko Romany pobił Mortier. — Umarł tu znany Bankier Francissek Barington.

Z Scilla d. 5. Września.

Angielski Kontradmirał Martin potykał się znowu wczoray przez dwie godziny z naszą flottyllą, a dziś ieszcze żywsza nastąpiła walka. Jak tylko z naszey strony postrzeżono nieprzyiacielskie znaki do attaku, oddaliły się woyska od brzegu, ażeby na nieprzyiacielski ogień nie były wystawione. Około 9 godziny puściła się pod żagle Angielska flotylla przeciw naszey okrętowey linii. Gdy zbliżyła się na wystrzał z działa, rozpoczęła potężny ogień, na który odpowiadaliśmy iak naydzielniey. Po dwa razy był nieprzyiaciel pod swoie batteryę odparty. Nakoniec iedna fregata i 3 brygi odebrały zlecenie, aby całą flotyllę znowu przeciw nam poprowadziły. Rozpoczęła się na nowo okropna walka: dwieście dział sypały nieustannie przez 2 godziny ogień na wystrzał kartaczowy; fregata i 3 brygi przechodziły po dwa razy na wystrzał z karabinu około naszey linii i dawały z wszystkich dział do naszych szalup i łatków ognia.

(*) Przypisek Monitora. *Obranie Xcia Pontekorwo Następcą tronu Szwedzkiego otwiera Anglikom obszerne pole do nadziei. Lecz próżne marzenia! Niespodziewany ten dla obu Cesarzow Francuzkiego i Rossyyskiego wypadek nie zrządzi wcale pomiędzy niemi żadnego oziębienia. Finlandya ustąpioną Rossyi przez Szwecyą została; iest zatem Rossyyską; iest to iedną z korzyści, które wielkie to państwo na przymierzu z Francyą zyskało. Finlandya była iedną z prowincyy, która potrzebna była, dla zaokrąglenia Rossyyskiego państwa. Hrabia Kamieński ma podostatkiem woyska, dla utrzymania się w prowincyach, które nad Dunaiem zdobył. Jeżeli Imperator Alexander uzna za potrzebne posłać tam nowe woyska, któż mu zabronić potrafi? Cesarz Napoleon iest pewny Rossyi, równie iak Rossya pewna Francyi. Z ukontentowaniem kładziemy te obiaśnienia; ponieważ od 14. dni nie słyszemy w Europie, iak tylko o podobieństwie do woyny. Rozpuszczaią te pogłoski, dla pokrzepienia ludu Angielskiego i ożywienia iego nadziei do wydobycia się z nieszczęśliwego położenia, w iakim się znayduie. Poruszenia woysk w Meklenburskim dążą do zabronienia przemycania Angielskich towarow. Obranie Xcia Pontekorwo, powtarzamy, iest wypadkiem, który wcale nie był przewidziany. Krol i lud obrali dobrowolnie tego Xcia, przez nienawiść ku Anglikom i wstręt do Króla, który był zabitym stronnikiem Anglii, i lubo Anglia wyrzekła go się podług swego zwyczaiu i opuściła w nieszczęściu, utracił iednak krolestwo, ponieważ trzymał się nierozsądney i szaloney polityki, którą rządzi się teraz Anglia.*

(**) Przypisek Monitora. *Nie prawda, ażeby Jenerał Cox był raniony, iest owszem zupełnie zdrowy.*

Te zaś wytrzymały podwoyny ten szturm z odwagą, która prawdziwie wszelką przechodzi pochwałę. Nie ucierpiały nawet wiele, ponieważ przenosiły ie kartacze i kule i w ziemię padały. Fregata nieprzyiacielska i 3 brygi zostały od kartaczow i kul 30 naszych armatnych szalup i 2 batteryy tak dalece podziurawione, iż musiały opuścić plac boiu i cofnąć się śpieszno do portu Messyńskiego. Cofanie się Angielskiey flottylii nastąpiło w naywiększym nieporządku; gdyby nieprzyiacielski brzeg nie był tak bliski, bylibyśmy niechybnie dwie iego szalupy zabrali. Jeden z iego brygow znacznie ucierpiał, a 5 do 6 szalup musiały bydź linami ciągnione. Z naszey strony iednego tylko maytka utraciliśmy, a 5 iest ranionych. Sześć armatnych szalup i 5 przewozowych statkow są lekko uszkodzone. Okrętowy porucznik Montemayor, officer wielkich zasług, lekki odebrał postrzał. Z 101go pułku piechoty ieden officer zabity został, a 9 żołnierzy iest ranionych, chociaż połk ten stał o 600 sążni od brzegu oddalony. Nieprzyiaciel musiał bardzo wiele utracić ludzi, ponieważ przez 4 godziny wystawiony był na kartaczowy ogień armatnych naszych szalup i batteryy.

Z Wilna d. 21. Września.

D. 15 t. m. iako w dniu uroczystey pamiątki koronacyi Nayiaśnieyszego Imperatora Alexandra I. wszystkie członki Uniwersytetu Wileńskiego i studenci, główne duchowne Seminarium, oraz nauczyciele Gymnazyum Wileńskiego ze swemi uczniami, z rana o godzinie 10 znaydowali się w kościele Akademickim S. Jana na mszy i *Te Deum*. Po południu zaś o godzinie 4 Uniwersytet miał publiczne posiedzenie w przytomności licznie zgromadzonych gości, które zagaił Rektor wymienieniem dobrodzieystw panuiącego Monarchy dla Uniwersytetu i edukacyi publiczney; mowił daley o wpływie nauk na cywilizacyą narodow, dowodząc, że potrzeby gruntowney cywilizacyi wyciągaią, aby w kraiu wszystkie nauki i umiejętności były szczerze zachęcane i doskonalone; aby początkowa w szkołach publicznych instrukcya nie była przywiązana do iednego tylko rodzaiu wiadomości, ale powinna ćwiczyć wszystkie siły umysłowe, a zatem obeznawać młodź z systemi i porządnemi obrazami wielu umieiętności i nauk. Skończył na odezwie do młodzi zastanawiaiąc ią nad oycowską pieczą Monarchy o ich dobro, nad obowiązkiem powinney dla Niego czci, posłuszeństwa, i wdzięczności, daiąc im rady i przestrogi potrzebne i do pożytkowania z nauk i do okazania tych pożytkow w życiu moralnem i przykładnem. Czytał potem P. Saunders, Professor sztycharstwa i literatury sztuk pięknych uczoną rozprawę, w którey mowiąc o wpływie i użyteczności sztuk naśladowczych iako to skulptury, malarstwa i sztycharstwa, okazał szczególniey ich ważność w polityce, moralności, handlu i co do przyiemności życia.

Z Medyolanu d. 19. Września.

Urzędowe tutesze pismo donosi, iż właścicielom barkow, które przewiozły skonfiskowane w Tryeście osadowe towary na sprzedaż do Wenecyi, wyznaczono 216,414 fr. w nagrodę wyłożonych na to kosztow.

W Luce na wzor Francyi wyznaczono 500 frankow nagrody temu, który roku tego zrobi z winnych jagod 100 funtow cukru, a dwiema innym za wyrobiony w zbliżaiącey się ilości po 300 i 200 frankow. W Xięstwie Łukieskim rownie iak w całych Włoszech znayduie się bardzo wiele słodkich i soczystych jagod winnych.

Wywoz pszenicy i mąki iest do dalszego

czasu z królestwa Włoskiego zakazany. Minister wewnętrzny ma do Czerwca 1810 wyrachować ile na wewnętrzną konsumpcyą królestwa potrzeba pszeniцy, ażeby oznaczona bydź mogła ilość, iaką w czasie wyprowadzić będzie można.

Z Hawru d. 24. Września.

Na przedporcie nasze przybyła z wyspy Whigt Amerykańska korweta Hornet, na którey przybył goniec z listami do Amerykańskiego poselstwa w Paryżu. Dla małey wody nie może ta korweta do naszego portu wpłynąć.

Z Monachium d. 26. Września.

Rządowa nasza gazeta zawiera w cale nowy podział naszego królestwa. Dotąd podzielona była Bawarya na 15 cyrkułow; ale po odstąpionych kraiach koronie Wirtemberskiey i J. W. Xciu Wircburskiemu, zrobiono tylko 9 cyrkułow, a te są następuiące:

1) Cyrkuł Menu, główne miasto Bayreit. 2) Cyrkuł Rezat, główne miasto Anspach. 3) Cyrkuł Regen, główne miasto Ratysbona. 4) Cyrkuł wyższego Donaiu, główne miasto Eichstadt. 5) Cyrkuł niższego Donaiu, główne miasto Passawa. 6) Cyrkuł Jllery, główne miasto Kempten. 7) Cyrkuł Jkary, główne miasto Monachium. 8) Cyrkuł Salcy, główne miasto Salcburg. 9) Cyrkuł Inny, główne miasto Insprok.

Dołączone do cyrkułu Rezat miasto Noremberga, dołączone do Cyrkułu wyższego Donaiu miasto Augsburg, które przestało bydź miastem cyrkularnem, mieć będą osobnych kommissarzow Królewskich. Do cyrkułu Salcy dołączone zostały Xiestwa Salcburg, Berteshlosgaden, dotychczasowy Innviertel i część Hausrükv ertelu. W każdem z 9 cyrkułow będzie sąd appellacyyny. Do cyrkułu Inny dołączona iest reszta pozostałego przy Bawaryi Tyrolu. Od 1 Listopada nastąpi powyższy podział cyrkułów. Urzędnicy z zniesionych cyrkułow dodanemi będą do ustanowionych teraz.

Z Ulmu d. 26. Września.

D. 1 Października miasto nasze, jego okolice i wszystkie powiaty, które Bawarya aż do jeziora Bodeńskiego ustąpuie, oddane zostaną koronie Wirtemberskiey.

Z Sztokolmu d. 25. Września.

W przeszłą sobotę Jenerał, Baron Armfeld, powrocił tu z Finlandyi.

P. Lajord, zostaiący w służbie Francuzkiey, przybył tu z Petersburga, a Polski Hrabia Raczyński z Lapplandyi.

Z Grisleham piszą, iż Rossyyski Adiutant Brandenburg poiechał d. 16 b. m. gońcem do Alandi

Do niepewnych pogłosek należy, iakoby Rossyanie rozbierali wszystkie twierdze w Finlandyi, i iakoby Szwedzkie twierdze stawiano w stanie obrony.

Z Neapolu d. 13. Września.

Zbior bawełny nie będzie tego roku w królestwie naszem obfity, ponieważ z wiosny zielony robak popodgryzał krzewie bawełny; ale zato tego rocznie krzewie bardzo pięknie wyrosły.

Do 10 b. m. ieszcze wylądowanie do Sycylii nie nastąpiło. Do tego dnia mamy tylko doniesienia z głowney kwatery Królewskiey w Piale.

Z Antwerpii d. 29. Września.

D. 15 Października sprzedany tu będzie w urzędzie celnym ładunek z 28 Amerykańskich okrętow, które w Hollandyi zatrzymane i tu przyprowadzone zostały. Towary te będą na wewnętrzną potrzebę sprzedane i kupuiący musi od nich teraźnieysze cło opłacić.

DODATEK

DO № 83.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Srodę Dnia 17 Października 1810.

D. 15 bież: mieśiąca i roku Szkoła Główna tuteysza obchodziła rocznicę Traktatu w Wiedniu roku przeszłego 1809 zawartego przez posiedzenie publiczne, na którem oprocz Członkow Szkoły Główney i biorącey Nauki Młodzieży, znaydowali się także zaproszeni Goście JW. tu przytomny Minister Skarbu, JJWW. Biskup, Prefekt i Jenerał Kommenderujący, mieyscowi JJWW. Prezesi Trybunałów Sprawiedliwości kryminalney i Cywilney, Członki władz Rządowych i wielu Obywatelow. W. J. X. Felix Jaroński, S.T. D. i Filozofii w Szkole Główney Professor, czytał wymownie i pracowicie zrobioną rozprawę, która we wszystkich przytomnych mile uczyniła wrażenie. Wyraziwszy na wstępie, iż iako Nauczyciel Filozofii sposobem nayprzyzwoitszym, a Rodakom pożytecznym chcąc uczcić Swięto Narodowe, będzie się zastanawiał nad tem, czem u nas była Filozofia dawniey, czyli i iaka iest teraz, iaka bydź powinna i bydź może, iaką drogą do niey dochodzic potrzeba? — Wyiaśnił prawdziwy stan iey teraźnieyszy w obcych Narodach i potrzebę koniecznę uczenia w naszym kraiu i w ięzyku oyczystym osobno Filozofii moralney, a osobno Metafizyki, i oraz z porządzonym wykładem krytycznie rozbieranych Systematów Filozoficznych dawnych i nowszych. A dowiodłszy, że Nauka Filozofii Teoretyczney iest iedynem lekarstwem dla uchronienia naszey władzy poymowania i sądzenia od błędu i zgorszenia, wiey niedostatku lub złem wyrozumieniu wylągac się zwykły wszystkie niedobre mniemania moralne, polityczne i religiyne, wykazał, iż Logika, którą mamy od Kondylaka cale nieodpowiada potrzebie obecney i przyszłey naszey młodzieży, i że potrzeba iest zaiąć się staraniem około napisania w oyczystey mowie nowey Elementarney Logiki.

Z Wieliczki d. 15. Października.

JW. Minister Skarbu Xięstwa Warszawskiego ziechawszy tu dzisiay z Krakowa z JW. Hr. Wodzickim Prefektem Departamentu Krakowskiego, przyymowany był uroczyście w zamku tuteyszym przez JW. Hr. Wiesiołowskiego Kommissarza Rządowego Xięstwa Warszawskiego na czele Administracyi Salinarney; zkąd po obiedzie u pomienionego Kom. Rząd. podobnież przytomnością innych znakomitych Gości przyozdobionym JW. Minister udawszy się do Fodyn, spuścił się na dół, gdzie powtornie przez Administracyą

spolną Salinarną przy odgłosie muzyki powitany. Fodyny rzęsisto oświecone i roboty tamże zwykłe z troskliwie obeyrzawszy, o godzinie 10tey w nocy powrocił do Krakowa.

Z Miedzianey Góry d. 10. *Października.*

JW. Węgleński, Minister Skarbu, iadąc z Radomia w towarzystwie JW. Prefekta Małachowskiego, który także zwiedzał Powiaty swego Departamentu, przedsięwziął swą podroż przez mieysca, w których się znayduią fabryki Rządowe i kopalnie. I tak dnia 7 t. m. obiadował w Suchedniowie, gdzie W. Kapitan Babski, Administrator fabryk tameyszych przyymował JW. Ministra na granicy swoiego obwodu, w kompanii Saskiego Urzędnika kopalni, w tamże bawiące o się Jmć Pana Ulmann, przy wystrzale z moździerzy. Wszyscy Rzemieślnicy stali uszykowani w liczbie do trzechset osób, każdy trzymaiący w ręku znak swoiego rzemiosła wykrzykuiąc: "Niech żyie KROL, niech żyie Minister! „ Poczem zwiedziwszy JW. Minister wszystkie tam będące fabryki i składy, w krotkich wyrazach oświadczył W. Administratorowi swoie ukontentowanie, i udał się na nocleg do wsi Zagdańska, zkąd rano dnia 8 t. m. o godzinie siodmey wyiechał do fabryk S ms nowa, które równie zobaczywszy, dalszą swą drogę do Miedzianey Góry rozpoczął. Przeciwko niemu dwóch Urzędnikow z Dyrekcyi Miedzianogórskiey wysłanych było konno, i ci w kasu ac drogę poprzedzali karętę JW. Ministra przed dom Urzędu Górniczego. Odgłos moździerzy oznaymił zbliżanie się JW. Ministra, którego wysiadaiącego z karety, a przybyłego z JW. Prefektem Radomskim, i orszakiem Urzędnikow poprzednich fabryk, zastępca Dyrektora W. Kraus, z W. Hauke J. K. M. Kommissarzem do Organizacyi kopalni i W. de Zezwitz Urzędnikiem Saskim w obecności zgromadzonych Górnikow powitali. Gdy JW. Minister wszedł do Kancellaryi Urzędu Górniczego, W. Zastępca Dyrektora w krotkiey i stosowney mowie powitał JW. Ministra porucząiąc Jego Opiece Górnictwo kraiowe, oraz złożył rapport o stanie kopalni w ręce iego. Poczem udano się do obeyrzenia Szybow, Zapasow kruszcow w znaczney ilości przysposobionych, probierni i wszystkich mieysc, które dotąd w zapustoszeniu zostaią, na przyszłość iednak zwracaią uwagę. Co wszystko zobaczywszy JW. Minister przy odgłosie wystrzałow, udał się do Kielc w licznem towarzystwie, gdzie przeieżdżaiąc przez Niewachlow wieś Gorniczą poprzedzony przez Zastępcę Dyrektora, zaiechał do fabryki Pech i Schenow, która fabryka ściągnęła uwagę JW. Ministra; zapytywał się o wszystkie szczegóły, a zobaczywszy w magazynie tak zapas kruszcow ołowianych, iakoli też zapas wyrobionego ołowianego Sz icku: oświadczył ukontentowanie swoie W. Zastępcy Dyrektora, życząc W. Hauke Kommissarzowi iak nayleszego wzrostu kopalni, za zbliżyć się maiącym w krotce nowem urządzeniem. Wszyscy Urzędnicy Górniczy assystowali JW. Ministrowi aż do miasta Kielc. Pochlebną iest nadzieią dla Górnictwa kraiowego, że kiedy Nayiaśnieyszy Pan zwrocił łaskawie uwagę swoią na ten przedmiot, a Jaśnie Wielmożni Ministrowie ocznie przekonali się o skarbach które ieszcze dla nas w ziemi ukryte zostaią Górnictwo Polskie do kwitnącego kiedyś doydzie stanu.

Z Drezna d. 30. *Września.*

Onegdsy powrocili Nayiaśnieysi Królestwo z letniego mieszkania w Pilnitz do stolicy tuteyszey.

W tych dniach oczekujemy Króla Hollenderskiego z Töplitz, dla którego naięto te

na przedmieściu ogrodowy pałac.

Miasteczko Königstein nad Elbą spotkało d. 27 b. m. nieszczęście. Wszczęty od piwowara pożar pochłonął kościoł, gmach szkolny i ogółem do 50 domow i stodół.

Z Fontainebleau d. 26 Września.

Wczoray w wieczor przybyli tu Nayiaśnieysi Cesarstwo. Cesarz przyiechał tu z polowania z Grosbois. Całe miasto zostało natychmiast oświecone. Xżna Borghese i W. Xżę Badeński przyiechali tu poprzedzaiącego wieczora. Oczekuią tu także Królowey Hollenderskiey z familią, iako też Xcia Neufszatelskiego. J. C. K. Mość mianował 12 nowych dam pałacowych, pomiędzy któremi znayduie się 5 Hollenderek i 2 Rzymianki.

Dnia 15 i 16 Października 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

W bankocetl:	*Przednie.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Pośledniè* Złp.	gr.
Korzec Pszenicy	94	—	88	—	86	—
— Zyta	76	—	74	—	72	—
— Jęczmienia	50	—	46	—	42	—
— Grochu	52	—	48	—	44	—
— Owsa	32	—	30	—	28	—
— Jagieł	112	—	106	—	96	—
— Rzepaku	76	—	72	—	—	—

DONIESIENIA.

Podaie się do wiadomości publiczney Plan do 5tey od J. K. Mci nayłaskawiey zezwoloney Loteryi Klassyczney Xięstwa Warszawskiego, składaiący się z 12,000 Losow i tyleż na 5 klass podzielonych wygranych. Stawka 150 złotych w grubey monecie.

I. Klassa 12 Zł.			
1 Los	—	—	6000 Zł.
1	—	—	2000 —
3	po 600	—	1800 —
5	— 300	—	1500 —
10	— 150	—	1500 —
20	— 120	—	2400 —
60	— 60	—	3600 —
200	— 42	—	8400 —
1700	— 36	—	61200 —
2000 Losów		—	88400 Zł.

II. Klassa 18 Zł.			
1 Los	—	—	7000 Zł.
1	—	—	2600 —
3	po 1000	—	3000 —
5	— 600	—	3000 —
10	— 300	—	3000 —
20	— 150	—	3000 —
60	— 90	—	5400 —
900	— 72	—	64800 —
1000 Losow		—	91800 Zł.

III. Klassa 30 Zł.			
1 Los	—	—	8000 Zł.
1	—	—	3000 —
4	po 1000	—	4000 —
6	— 600	—	3600 —
12	— 300	—	3600 —
26	— 150	—	3900 —
50	— 126	—	6300 —
400	— 117	—	46800 —
500 Losow		—	79200 Zł.

IV. Klassa 40 Zł.			
1 Los	—	— — —	9000 Zł.
1	—	— — —	4000 —
2	po 1500	— — —	3000 —
6	— 1000	— — —	6000 —
10	— 600	— — —	6000 —
20	— 300	— — —	6000 —
60	— 180	— — —	10800 —
400	— 150	— — —	60000 —
500 Losow		— — —	104800 Zł.

V. Klassa 50 Zł.			
1 Los	—	— — — —	100000 Zł.
1	—	— — — —	50000 —
1	—	— — — —	20000 —
1	—	— — — —	10000 —
2	po 6000	— — —	12000 —
3	— 4000	— — —	12000 —
4	— 3000	— — —	12000 —
5	— 2000	— — —	10000 —
8	— 1500	— — —	12000 —
14	— 1200	— — —	16800 —
25	— 1000	— — —	25000 —
50	— 500	— — —	25000 —
85	— 300	— — —	25500 —
100	— 200	— — —	20000 —
400	— 180	— — —	72000 —
7300	— 75	— — —	547500 —
8000 Losow		— — —	969800 Zł.

BILANS.

Dochód					Rozchód			
12000 Losow	I. Klassa	à 12 Zł.	144000 Zł.		2000 Losow	w I Klassie	—	88400 Zł.
10000 —	II. — —	à 18 —	180000 —		1000 — —	II. — —	—	91800 —
9000 —	III. — —	à 30 —	270000 —		500 — —	III. — —	—	79200 —
8500 —	IV. — —	à 40 —	340000 —		500 — —	IV. — —	—	104800 —
8000 —	V. — —	à 50 —	400000 —		8000 — —	V. — —	—	969800 —
		Summa	1,334,000 Zł.		12000 Losow wygrywa	— —		1,334,000 Zł.

Ciągnienie 1szey Klassy będzie 14 Stycznia; 2giey 14 Lutego; 3ciey 14 Marca; 4tey 15 Kwietnia, a rozpoczęcie 5tey Klassy 14 Maia 1811.

Losow do tey Loteryi u Kolektorow patentowanych każdego czasu dostać można.

W Warszawie dnia 17 Września 1810. J. K. X. Mci Dyrekcya Loteryi Klassyczney.

Kons: Kochanowski. J. Gebhard.

Do powyższey, i do wielkiey Drezdenskiey Klassyczney Loteryi można dostać Losow w moim kantorze w mieście pod Nrm. w Rynku; na Stradomiu pod Nrm. 15. na Kazmierzu pod Nrm. 93. tudzież i na prowincyi u Pocztamtow. Kto sobie [redacted] życzy swo kolekty, ma się do niżey wyrażonego zgłosić, od którego o kondycyach zyskowych uwiadomionym zostanie. W Krakowie dnia 1 Października 1810.

Behm de Brandow, Kassyer Pocztamtu Centralnego.

Kamienica w rynku Krakowskim pod Nrm. 493. Dworek nad Wisłą murowany pod Nrm. 210. Ogrod za Kapucynami z drzewami owocowemi przednich gatunkow pod Nrm. 123. Te wszystkie realności są do sprzedania, o których cenie można się dowiedzieć u dziedzica mieszkaiącego pod Nrm. 393.

Z mocy zlecenia Trybunału 1szey Instancyi Departamentu Krakowskiego pod d. 22 Września r. b. zaszłego, odbywać się będzie przed niżey podpisanym Notaryuszem w mieyscu zamieszkania iego w Krakowie pod Nrem 84 na Podelwiu w ulicy Grodzkiey licytacya publiczna pozostałych po ś. p. Hausnerze kupcu tuteyszym towarow, znanych pod imieniem bogatego kramu za gotowe pieniądze w srebrney monecie, iako to: szkotow, szalow, półszalow, kałamaiek, galonkow i innych rzeczy temu gatunkowi handlu właściwych. Delegowany Notaryusz do uskutecznienia rzeczoney licytacyi, wzywa życzących kupna pomienionych towarow na dzień 24 Października r. b. na godzinę 9 z rana w mieyscu zamieszkania swego pod Numerem i w ulicy wyżey wyrażoney. Działo się w Krakowie d. 9 Października 1810.

Andrzey Markiewicz, Notaryusz Depart. Krak.

Dziedzic miasteczka Modrzeiowa, leżącego w Departamencie Krakowskim, w Powiecie Olkuskim, nad granicą samą Szląska Nay. Króla Pruskiego, które niegdyś za czasow Rządu Polskiego handlem kwitnęło, i teraz przez szczęśliwe złączenie w iedno ciało Obywateli i mieszkańców tegoż Departamentu do tego iest usposobione, uwiadomia Szanowną Publiczność, a nayszczególniey kupcow i handluiących w uczciwym sposobem, iakiego bądź narodu i religii, o Nayłaskawszey Łasce Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego, iż ten nietylko potwierdził dawnieysze przodkow swoich przywileie, temuż miasteczku służące, ale dołączył ieszcze wolne targi, przeznaczaiąc na nie ieden dzień każdego tygodnia. W tymże miasteczku odbywać się będą następuiące Jarmarki: 1) W Niedzielę pierwszą po Nowym Roku; 2) w Niedzielę ostatnią Mięsopustu; 3) w dzień S. Kazimierza; 4) w Niedzielę Białą; 5) w Niedzielę przed S. Janem Chrzcicielem; 6) w Niedzielę po w Niebowzięciu Nayświętszey Panny Maryi; 7) w Niedzielę po S. Michale; 8) w Niedzielę po SS. Szymonie i Judy Apostołach; 9) w Niedzielę przed S. Andrzeiem. Targi zaś każdego tygodnia w dni czwartkowe całego roku z wolnością sprowadzenia nietylko bydła rogatego lub nierogatego, ale oraz wszelkich towarow, iakiegokolwiek bądź gatunku; przyczem Dziedzic tegoż miasteczka oświadcza, iż przybyli kupcy, będą na jarmark, bądź na targ, od wszelkich opłat, pod nazwiskiem targowego wolnemi bądź, oraz wszelkie bezpieczeństwo w obronie ich towarow zaręcza, tudzież na pustych placach przybyłem kupcom lub fabrykantom oświadcza wystawić mieszkania z przyzwoitem zabudowaniem, uwolniaiąc ich od wszelkich danin do lat tylu, ile Rząd dla własnych pożytkow zabezpieczył; iako to do lat sześciu.